

95. møde.

Torsdag den 14. maj kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om selvangivelsen af indkomst og formue, om foranstaltninger til kontrol med selvangivelsen og om straffen for skattesvig m. v. har afgivet tilføjelse til betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om statens kunsthøjsskole har afgivet tillæggsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Medlem af folketinget Poul Møller har meddelt mig, at han ønsker til indenrigsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren foranledige sådanne ændringer af sundhedslovgivningen, at det pålægges kommunerne at gennemføre en effektiv rensning af spildvand m. v., så søer, vandløb og friluftsbadesteder ikke forurennes?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om fremme af forespørgsel til statsministeren af Axel Kristensen, Poul Sørensen m. fl.

(Forespørgslen findes i tidenden sp. 5099).

Formanden: Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Op-hold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om biografier.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 7) findes i tidenden sp. 629, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 769).

Der var stillet 12 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Niels Matthiasen: Da vi første gang diskuterede biografloven, blev det slået fast, at en virkelig nyordning af filmbranchens forhold kun var mulig, hvis forlystelsesafgiften bortfalddt. Man kunne vedtage selv den bedste lov, men hvis den økonomiske side ikke også blev bragt ind i billedet, ville filmbranchens krise ikke blive løst. Ganske vist ville biografierne — i hvert fald en del af dem — nok overleve, og ganske vist ville der måske også være producenter tilbage, men man måtte forudse, at en række biografier ville lukke og den nationale filmproduktion bukke under. Det ville i særlig grad være de producenter, der havde et kunstnerisk sigte, og som tog den risiko, det er at lave film for et mindretal, der ikke kunne klare sig. Forlystelsesafgiften bortfalder pr. 1. januar 1965. Det er en løsning, som er tilvejebragt i fuld forståelse med den højtærede finansminister, den højtærede minister for kulturelle anliggender og de ærede medlemmer af tinget, som har behandlet de to lovforslag vedrørende filmens forhold. Det er en stor tilfredsstillelse, at et sådant positivt resultat kan nås, også i et valgår. Det er et resultat, som sammen med andre giver tillid til det arbejde, der udføres i det høje ting, og som man måske en gang imellem burde lægge lige så meget mærke til som til det, der ikke opnås enighed om. Det er naturligt, at det oprindelig fremsatte lovforslag efter den udvikling, der er sket, ...

Formanden: Jeg henstiller, at samtalerne bringes ned til det mindst mulige.

Niels Matthiasen: ... har måttet undergå væsentlige ændringer, fordi det nu har fået helt andre forudsætninger. Kulturministeriet har ud fra denne forudsætning fordomsfrit arbejdet på en løsning af proble-

[Niels Matthiasen.]

merne. Det bør i dag også fremhæves, at filmbranchen som helhed har samarbejdet. Ud fra det oprindelige 8 mands instruktørforslag kom et endeligt forslag med en samlet branche bag sig, og det, som bør fremhæves, er, at man ikke bare pegede på, hvad man mente kunne være bedre, men at man kom med konkrete anvisninger til løsningen af opgaverne, som kunne indgå i det ændrede lovforslag. Det er et smukt eksempel på det arbejdende folkestyre, som er nedlagt i denne nye lov.

Nu har de samarbejdende kræfter jo ikke været enige om alle enkeltheder. Af betænkningen fremgår det således, at et mindretal bestående af venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget beklager, at det heller ikke ved behandlingen af dette lovforslag er lykkedes at ophæve bevillingssystemet. Må jeg med det samme sige, at socialdemokratiet ikke er uforstående over for de synspunkter, oppositionen har gjort gældende. Heller ikke tror vi, at bevillingssystemet nødvendigvis er en ting, der er blivende til alle tider, men vi synes ærligt og redeligt ikke, at der er skabt klarhed nok over — og det kan der heller ikke i den øjeblikkelige situation — hvilke konsekvenser en øjeblikkelig ophævelse af bevillingssystemet vil få. Det har således ikke i udvalget været muligt til trods for gentagne forsøg at få en klar standpunkttagen fra bevillingshaverne eller filmbranchen som sådan vedrørende bevillingssystemet. Alt, hvad vi har kunnet opnå, var, at Fællesrepræsentationen for Danmarks Biografteatre om dette spørgsmål erklærede, at meningene var delte; men om der var flertal for den ene eller den anden opfattelse, kunne de ikke oplyse.

En anden uklarhed er, at Danmarks stilling til fællesmarkedet ikke er fuldt afklaret. Man må i høj grad være betænkelig ved uden en sådan afklaring at opgive bevillingssystemet. Den udmærkning, der i de senere år er sket af biografkapitalen i Danmark, vil betyde, at man ikke på lige fod kan konkurrere med udenlandsk ubeskattet kapital. Der vil derfor eksistere en begrundet frygt for biografkæder. Denne frygt for biografkæder understøttes i høj grad af en betænkning, som her i april er afgivet til det engelske parlament vedrørende forholdene i England.

Af denne engelske betænkning fremgår det, at de biografkæder i England, som omfatter mere end 30 biografer, nu ejer 43 pct. af samtlige biografer mod 28 pct. i 1952. Der er to dominerende kæder, Arthur Rank-koncernen og ABC-koncernen. Tilsammen kontrollerer de 41 pct. af alle biografpladser i Englands biografer. Betænkningen konkluderer i, at denne struktur naturligvis giver en fortrinsstilling til de film, i hvilke de to kæder har økonomiske interesser, med det resultat, at en uafhængig producent kommer ud for ikke at kunne få sine film op og dermed heller ikke kan skabe sig frisk kapital til en ny produktion. Det samme gør sig gældende for den uafhængige biografejer, der ikke bliver afhængig af biografkæden. Efter de seneste oplysninger, jeg har fra det svenske filminstitut, er en lignende udvikling sket i Sverige og giver dér anledning til bekymring ikke mindst ud fra kunstneriske hensyn. Derfor mener vi i socialdemokratiet, at det er rimeligt at fastholde bevillingssystemet i hvert fald for foreløbig en periode mere. Man kan så ved lovens revision på ny tage spørgsmålet op, hvis forholdene til den tid er afklaret.

Ud over denne uenighed er udvalget nået til et fælles resultat. Det afgørende nye er ændringen i filmfondens stilling. Filmfonden vil fremover få sine indtægter dels ved en billetafgift på 15 pct., som pålægges biograf-ejerne, dels ved, at den hidtidige bevillingsafgift opretholdes. Der er med filmfondens formålsparagraf sket det væsentlige, at man nu virkelig kan støtte kvalitetsproduktionen, ikke som ved tidligere at give en skattefritagelse, som intet betød, hvis filmen ikke var en succes, men direkte og kontant. Ja, man kan gå videre og yde støtte til selve den kunstneriske intention, selv om det færdige resultat måske ikke blev, hvad man havde ventet. Her får for alvor den uafhængige instruktør og producent, den eksperimenterende kunst, sin chance — også de allerede etablerede. Hele spørgsmålet om filmuddannelsen, som der hverken har været plan eller rammer for, kan nu tages op til løsning på samme måde, som teaterloven åbnede mulighed for at skabe teaterakademiet, der er under planlægning. Kortfilm, som er en selvstændig kunstart, kommer også ind i billedet og kan få produktionsstøtte, og her ligger efter min

[Niels Matthiasen.]

mening, som jeg allerede tidligere har udtrykt det over for det høje ting, et område, der ikke har fået de muligheder, det fortjener, et område, hvor der ikke mindst for et lille land åbnes chancer for at få den omliggende verden i tale. Også filmudlejere, som har bidraget til en højnelse af reper-toiret, kan præmieres, og der kan ydes stipendier til filmkunstnere og filmteknikere til dygtiggørelse. Her har vi ikke mindst haft i tankerne at give chancer for at komme ud at rejse og få nye indtryk, der kan omsætte sig i resultater. Det er også begrundelsen for, at man klart understreger i formålsparagraffen den støtte, der kan gives til deltagelse i internationale filmfestivals, som er et afgørende led i det internationale samarbejde, filmen i sig selv som kunststart indbyder til.

Dette er de væsentligste formål for anvendelsen af filmfondens midler.

Man har opretholdt, at udgifterne til driften af statens filmcentral og statens filmmuseum skal afholdes af filmfonden, lige så vel som der hvert år skal overføres tilsammen 200.000 kr. som rådighedsbeløb til ministeriet for kulturelle anliggender og undervisningsministeriet. Der er gjort opmærksom på, at dette ikke er rimeligt, fordi det kan frygtes, at driften af statens filmcentral og statens filmmuseum kan udvikle sig således, at den vil lægge beslag på et uforholdsmæssigt stort beløb af filmfondens indkomne midler, således at der bliver for lidt til de andre formål. Man har drøftet, om ikke beløbene til ministeriet for kulturelle anliggender og undervisningsministeriet burde optages direkte på finansloven. Vi er imidlertid i udvalget enige om, at disse ting fortsat må klares under filmfonden. Med de i øvrigt skete forbedringer og med de større muligheder skulle det være muligt. Vi må i forbindelse med denne lov som på andre områder betænke, at pengene skal komme et sted fra. Det er derfor også et spørgsmål om ikke at slå større brød op, end man kan bage.

Bevillingsproducenterne har gjort opmærksom på, at man ikke mener, at den støtte, man vil opnå, er tilstrækkelig, fordi den stort set svarer til det, man i øjeblikket får. Det bør dog nok tages ind i billedet, at

der også for bevillingsproducenterne åbner sig muligheder for en kvalitetsmæssig bedømmelse med deraf følgende kontant støtte, ligesom bevillingsproducenterne gennem billetindtægterne i deres biografer vil øge deres fortjeneste, så sammenlagt må man nok sige, at hensynet til disse er tilgodeset.

Sammensætningen af filmfondens bestyrelse sikrer en ligelig repræsentation af de offentlige interesser og filmbranchens. Det har været forebragt udvalget, at man gerne så bestyrelsen udvidet med en repræsentant for kortfilmen. Ministeriet for kulturelle anliggender har imidlertid tilkendegivet, at man blandt de offentlige repræsentanter vil søge sikret placeret en repræsentant for kortfilmen, og det fremsatte ønske må således betragtes som i det væsentlige imødekommet.

Hvad angår biografrådet, har man fra en vis side ønsket en større repræsentation af biografejerne. Man så gerne placeret 4 mand i filmfondens bestyrelse. Da biografejerne imidlertid i realiteten vil være repræsenteret med 2 pladser i filmfondens bestyrelse og 2 pladser i biografrådet, vil man ved et fornuftigt samarbejde inden for filmbranchen kunne være repræsenteret på skift på de forskellige pladser og derigennem også kunne få fremført sine synspunkter.

Hvad filmrådet angår, sikrer en suppleantordning, at ingen kommer til at deltage i bedømmelsen af film, i hvis produktion vedkommende selv har medvirket eller været interesseret.

Det er i den ellefte time, denne lov kommer til verden. Det er en grundlæggende ændring af filmens forhold, der nu sker. Det er noget nyt, og det er klart, at man ikke på forhånd kan forudsige, om loven i alle forhold kommer til at svare til forventningerne. Derfor er det også rigtigt, at vi får indsat en revisionsparagraf.

Vi har i dansk film oplevet en ny bølge, som inden for det sidste års tid har haft så vanskelige vilkår, at den tilsyneladende er ved at ebbe ud. Nyordningen af filmens forhold skulle gerne sikre nye muligheder for filmen både for den i bedste forstand underholdende film og, måske i særdeleshed, for film, der med deres kunstneriske stræben er med til at åbne nye perspektiver og sætte nye tanker i gang hos publikum.

[Niels Matthiasen.]

Med disse bemærkninger indstiller jeg på socialdemokratiets vegne de stillede ændringsforslag og lovforslaget til vedtagelse.

Helga Pedersen: I godt 25 år har biografloven af 1938 dannet det retlige grundlag for filmproduktionen, filmkunsten og biografteatrenes virksomhed. Suppleret med forlystelsesafgiftsloven dannede biografloven tillige det retlige grundlag for disse virksomheders økonomi. Efter et langvarigt udvalgsarbejde står vi nu for at skulle vedtage en lov, som efter afskaffelsen af forlystelsesafgiften fundamentalt ændrer det økonomiske og retlige grundlag for hele filmens verden. For så vidt kan vi sige, at titlen på dette lovforslag, lov om biografer, i virkeligheden slet ikke er dækkende mere. Der er ændringer så betydelige, at jeg tror, jeg tør sige, at vi ikke i dag helt kan overskue deres rækkevidde, og jeg har endog haft den betænkelighed, om ikke ændringsforslagene var så betydningsfulde, at det måske ville knibe med at kunne hævde, at lovforslaget ville gennemgå de foreskrevne 3 behandlinger i det høje ting. Men den enighed, der har præget udvalgets forhandlinger, har dog bevirket, at jeg har overvundet min betænkelighed og med glæde i dag vil anbefale de stillede ændringsforslag og lovforslagets videre gang i tinget.

Jeg må imidlertid gentage min beklagelse af, at regeringen heller ikke nu vil medvirke til bevillingssystemets ophævelse. I dag kan der i hvert fald ikke være knyttet de betænkeligheder dertil, som tidligere er blevet fremhævet, og ulemperne ved at have bevillingssystemet er der efter vor opfattelse stadig. Med en passende overgangstid ville denne sanering af biografvæsenet kunne klares, og jeg tror, det kunne gøres uden dominerende indfyldelse udefra. Vi indser imidlertid, at et ændringsforslag herom ikke kan gennemføres, og vi vil derfor af praktiske grunde ikke stille noget ændringsforslag om bevillingssystemets afskaffelse på indværende tidspunkt. Udviklingen vil nok også vise, at bevillingssystemet overlever sig selv.

Jeg bemærkede med tilfredshed de udtalelser, som det ærede medlem hr. Niels Matthiasen som ordfører for socialdemokra-

tiet i dag har fremsat vedrørende socialdemokratiets syn på bevillingssystemet, både det principielle syn derpå og også, hvornår man kan tænke sig at få affivet det. Jeg bemærkede med særlig tilfredshed, at det ærede medlem udtalte, at man mente det rigtigst i hvert fald foreløbig for en periode mere at bevare dette system. Der er vist herefter ikke så særlig lang afstand mellem det ærede medlems opfattelse af bevillingssystemets hensigtsmæssighed og min opfattelse, og det er jeg glad for at kunne konstatere.

Jeg skal nu vende mig til de mere positive sider ved dette lovforslag med de nu tilføjede ændringer. Der er mange og nye positive sider i lovforslaget, og jeg tror, der er to hovedgrunde hertil. Den ene er den højtæredede ministers konstruktive greb om dette uhyre vanskelige problemkompleks; den anden hovedgrund er det nye styrkede økonomiske grundlag, som hele filmvæsenet nu får at bygge på. I fremtiden får vi en filmfond, i væsentlig grad bygget op efter svensk mønster og svenske erfaringer, men tilpasset vor nationale ordening tillige og med en økonomisk ramme på vel ca. 16 mill. kr. årlig, nemlig de 12 mill. kr. fra billetafgiften og 4-5 mill. kr. fra bevillingsafgiften. Det enkelte biografteaters økonomiske muligheder forbedres samtidig.

Det er ud fra almindelige parlamentariske synspunkter værd at mærke sig, at filmfondens budget med dets mangeartede formål indlemmes i finansloven, således at den fulde parlamentariske kontrol er sikret — vel endda en bedre ordening end tidligere, da forlystelsesafgiftens provenu indgik i den almindelige pulje. Nu kan vi altså se, hvad filmvæsenet indbringer, og hvorledes vi bruger pengene.

Ved lovforslaget opretholdes filmcensuren. Vi må vist erkende, at dette problem næppe er blevet så indgående drøftet i udvalget, som det måske burde. De tunge økonomiske overvejelser har taget den væsentlige del af vor tid, så vi må nok tage den sag op på et bredere grundlag ved anden lejlighed. De stærke TV-udsendelser, der af og til vækker offentlig debat, bevirker, at filmcensuren hensigtsmæssighed må overvejes på ny. Det forekommer mig, at der engang var tale om en udvalgsundersøgelse af denne sag; jeg

[Helga Pedersen.]

husker ikke helt, hvorledes det forholder sig med det, men måske kan den højtærede minister sige et par ord herom.

De enkelte ændringsforslag til lovforslaget, bortset altså fra de store principielle ting vedrørende filmfonden, skal jeg ikke komme nærmere ind på. Stort set har den højtærede minister imødekommet vore ønsker og henstillinger, og vi er tilfredse hermed. Det gælder betingelserne for at være filmudlejer i § 15 i det ændrede lovforslag og forskellige ændringer vedrørende afgifternes beregning.

Om filmfonden ønsker jeg at fremhæve nogle få punkter. Dels finder jeg, at bestemmelsen i den nu foreslåede § 18 om anvendelsen af fondens midler må være tilfredsstillende, om jeg så må sige, efter vore forudsætninger i udvalget. Jeg holder på, at det er rimeligt af disse ret rigelige midler at sikre et rådighedsbeløb til ministeriet for kulturelle anliggender og til undervisningsministeriet, selv om det naturligvis må erkendes, at formålene i hvert fald ikke formelt er i filmens tjeneste; men jeg synes, vi må have råd til dette til brug for andre gode formål.

Dernæst synes jeg, at der er interessante nye formål angivet blandt de egentlige filmformål i § 18, stk. 2, og koordinationen med anden lovgivning — jeg tænker her på loven om statens kunstfond — er sikret. Der kan fremtidig ydes støtte til uddannelse i kortfilmsproduktion, til kvalitetsbidrag til danske film, til udarbejdelse af filmmanuskripter, til præmiering af filmudlejere i særlige tilfælde og til teknikere.

Man spørger efter en gennemgang af denne opregning uvilkårligt, om der kan være mere, der bør tilgodeses, om vi har glemt noget i udvalget, og i denne forbindelse bør også fremhæves overvejelserne i bemærkningerne til ændringsforslagene om, hvorledes spørgsmålet om en særlig filmuddannelse skal gribes an. Alt i alt vil jeg om dette afsnit sige, at vel studsede jeg lidt ved læsningen af den nye § 17, der i første linje siger: til fremme af filmkunsten i Danmark oprettes en filmfond. Det er noget nyt, så vidt jeg kan se, i filmlovgivningen at tale om filmkunsten, men ved en nærmere vurdering af formålsangivelsen i § 18

kom jeg til det resultat, at ordene dækkede indholdet.

Hvad angår spørgsmålet om fondens bestyrelse, vil jeg ligesom det ærede medlem hr. Niels Matthiasen sige, at vor opmærksomhed i høj grad var rettet mod muligheden af at sikre en repræsentation for kortfilmen. Det var altså ikke muligt at sikre en direkte repræsentation, men jeg håber meget, at det må lykkes kortfilmen at blive vel repræsenteret efter de retningslinjer, som er angivet af den højtærede minister.

Jeg håber, at disse nye lovbestemmelser vil vise sig at virke godt i praksis, og jeg håber navnlig, at den opmuntring og stimulan til at producere gode danske film, som lovforslaget tilsigter, må give resultater.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale de stillede ændringsforslag og lovforslaget til fortsat behandling.

Hanne Budtz: Dette lovforslag har under udvalgsbehandlingen efterhånden fået en sådan form og et sådant udseende, at vi fra konservativ side er glade for at kunne være med til at skabe den nydannelse, som på så mange måder rummes i lovforslaget.

Ligesom det ærede medlem frk. Helga Pedersen må jeg på mit partis vegne udtrykke den dybeste beklagelse over, at der ikke ved denne behandling, når der nu er sket så store nydannelser, også er sket det, at vi har kunnet få afskaffet bevillingssystemet, et system, som tiden jo fuldstændig er løbet fra, dette monopol, der simpelt hen giver basis for manglende konkurrence. Det oprindelige formål med bevillingssystemet, der jo var at sikre, at det blev en tilstrækkelig kulturel virksomhed, der blev drevet fra biografernes side, er der vist ikke længer nogen, der tror har nogen betydning. Kulturen er vist ikke længer noget, der skal lægges i vat, den skal ud i det levende liv, og det har da også vist sig, at en sådan frygt for, at niveauet skulle falde på grund af den frie konkurrence, ikke eksisterer i andre lande. Den dejlige gyldne appelsin, der kunne falde i éns turban — og meddelelse af en bevilling var jo altid tidligere en sådan gylden appelsin — er jo i nogle tilfælde, ja, i en hel del efterhånden, blevet til noget i retning af en sur citron, når man ser på hele det sæt af vanskeligheder, som biograf-

[Hanne Budtz.]

lederne er ude for i disse år. Man må vel også erkende — det må de fleste vel efterhånden — at en biograf skal drives forretningsmæssigt, og det gøres efter min opfattelse bedst, ja, udelukkende, når den bliver drevet af private personer og ikke af kommuner eller institutioner.

Der er for os ingen tvivl om, at alle forudsætninger for bevillingssystemet er smuldreret, men man har altså endnu ikke turdet eller villet tage konsekvenserne heraf, skønt det med de i øjeblikket dårlige tider for biograferne og den manglende interesse for at få en bevilling, netop ville have været det rette tidspunkt. Ingen af de to regeringspartier har imidlertid villet medvirke dertil i øjeblikket.

Også jeg synes, det var interessant at høre, hvad det ærede medlem hr. Niels Matthiasen sagde: at han ikke var uforstående over for spørgsmålet om en eventuel afskaffelse af bevillingssystemet; men det er jo ikke tilstrækkeligt. Som sagt, jeg synes, tiden er inde nu, og over for det argument, det ærede medlem brugte, nemlig at der ikke var skabt klarhed over konsekvenserne, må man sige: hvornår er der skabt klarhed med hensyn til et erhverv i den markedsdannelsesens tid, vi lever i? Men navnlig det andet argument; at der ikke var kommet nogen klar udtalelse fra bevillingshaverne, synes jeg slet ikke er afgørende. Det kan nu engang ikke være dem, der sidder eller i hvert fald tidligere sad lunt inden for murene, der skal afgøre, om der skal flere inden for murene. Det er for os et væsentligt princip. Vi har dog heller ikke villet stille noget ændringsforslag, når vi vidste, at det ikke kunne gennemføres, men villet arbejde med på at skabe en ny god lov i øvrigt og så skabe de bedst mulige forhold både for filmkunsten, filmproduktionen og biograferne.

Vi har været betænkelige ved, at statens filmcentral i det hele taget skulle have bevilling, på samme måde som de øvrige bevillingshavere har været det, men vi har

altså fået klare udtalelser for, at den ikke på nogen måde skal komme til at virke som en konkurrence til de øvrige biografer.

Hvad angår spørgsmålet om omkostningerne derved, som jo de personer og institutioner, der i øvrigt skal nyde godt af den nye filmfond, er bekymrede for, vil jeg da gerne nævne, at forudsætningen for, at statens filmcentral nu betales af den nye fond, må være, at udgifterne fortsat holdes inden for en passende økonomisk ramme. Skulle det vise sig, at de stiger væsentligt — og det vil jeg næppe tro under ministerens ansvar — må vi tage problemet op igen, for det er klart, at med de 2½ mill. kr., som er til rådighed, ville det være urimeligt — således har jeg forstået det — at omkostningerne skulle stige væsentligt.

For biograferne i al almindelighed opnås der jo mange goder ved de ændringer, der her foreslås i biografloven. Det er klart, at biograferne lider under konkurrencen fra fjernsynet. På den anden side er det mit håb og egentlig også min tro, at i det lange løb, når man har vænnet sig til at have fjernsyn hjemme, vil det gå med biograferne og interessen for at se film på tilsvarende måde, som det er gået med litteraturen, hvor der lånes og købes hyppigere. Det samme er tilfældet med hensyn til musikken; fjernsynets indflydelse har haft en umådelig betydning for den almindelige musikinteresse.

Jeg har med stor interesse fulgt de diskussioner, der har været i fjernsynet netop om filmkunsten; jeg har hørt filmkritikerne og deres diskussion, og de filmanmeldelser, som er indført, har, tror jeg, i meget høj grad skærpet interessen for biografbesøg. Jeg tror, at det i det lange løb kan blive en opmuntring til biografbesøg, omend fjernsynet betyder en konkurrence og, det må man erkende, en til tider uhyggelig konkurrence.

For biografernes vedkommende må man i hvert fald sige, at den nye lov betyder en meget betydelig forbedring af deres økonomiske forhold: det nye system med forlystelsesaftigens afskaffelse og indførelse af

[Hanne Budtz.]

billetafgiften, men navnlig den betydelig mindre bevillingsafgift. Også den mulighed, der er for af filmfonden at få midler til modernisering af biograferne, er væsentlig.

Som led i den nye struktur inden for hele denne kunststart og dens administration oprettes der 3 nye råd, kan man sige: bio-grafrådet, filmrådet og bestyrelsen af film-fonden. Vi har på forhånd været meget betænkelige ved at oprette disse 3 stærke råd, i det hele taget dette med, at der bogstavelig talt for hver ny lov, man vedtager, skal oprettes nye råd. Det kan blive en økonomisk belastning, en tung administration. Vi har alligevel under udvalgsbehandlingen sluttet os dertil. Det drejer sig i alt om 24 personer; men når der nu er tale om, at den nye fond har et kulturelt sigte, idet man vil skabe de bedste muligheder både vedrørende uddannelse, kvalitet og produktion, så er der en ting, jeg er ked af med hensyn til besættelsen af disse poster, og det er, at kortfilmsproducenterne ikke bliver repræsenteret i filmfondens bestyrelse. Jeg har megen sympati for kortfilmsproduktionen, og det er min personlige opfattelse, at det er et område, hvor de nye talenter viser sig, og hvor de har muligheder for at udvikle sig. Jeg synes i virkeligheden, at når man gør så forfærdelig meget, laver nye råd og skaber en stor ny fond, burde også kort-filmsproducenterne have været repræsenteret i filmfondens bestyrelse. Selv om jeg altså er betænkelig ved disse i forvejen foreslåede 24 personer, synes jeg, at denne produktion, denne kunststart, betyder så meget, at jeg gerne ville have set kortfilmsproducenterne medrepræsenteret, og jeg vil under alle omstændigheder forbeholde mig at tage alle disse spørgsmål op under den udvalgsbehandling, der skal finde sted mellem lovforslagets anden og tredje behandling. Jeg må også dertil føje, at efter kortfilmproducenternes egne oplysninger, er deres produktionsomsætning meget betydelig, omtrent det samme som spillefilmernes normale produktionsbeløb.

Med disse bemærkninger — der kunne naturligvis nævnes mange andre detaljer i det nye lovforslag — vil jeg slutte med at anbefale ændringsforslagene og lovforslaget og som sagt vende tilbage til visse enkeltheder i næste udvalgs møde.

Helge Larsen: Det lovforslag om biografer, som den højtærede minister for kulturelle anliggender fremsatte første gang i maj i fjor, og som vi nu har til en afsluttende behandling, har jo gennemgået meget væsentlige ændringer under udvalgsarbejdet, og jeg vil på mit partis vegne anbefale alle disse ændringer.

Det var jo hensigten med lovforslaget at modernisere loven om biografteatre og samtidig via lovgivningen at fremme mulighederne for den danske filmproduktion og den danske filmkunst. Der var i den højtærede ministers oprindelige lovforslag mange bestemmelser, der sigtede herimod; men det lå også ganske klart for os, der arbejdede med dette lovforslag, at den virkelig gennemgribende reform, det, som vi måtte håbe virkelig kunne forbedre vilkårene for danske biografer, for den danske filmkunst, var, at man kunne afskaffe forlystelsesafgiften og i stedet indføre en billetafgift, således at man derigennem fik midler til at yde filmproduktionen, filmkunsten, den støtte, som den havde behov for. I vinterens løb nåede vi altså til at afskaffe forlystelsesafgiften, og dermed kunne den højtærede minister stille den serie meget vigtige ændringsforslag til lovforslaget om biografer, som bevirker, at der på de væsentligste områder egentlig er tale om et helt nyt lovforslag.

Hvis man tænker tilbage på den debat, som der har været om dansk filmproduktion gennem det sidste par år, ser tilbage på de tanker, ideer og forslag, som har været fremsat for at forbedre vilkårene for den danske filmproduktion, tror jeg, vi har lov til at sige, at med de ændringer, som her er foreslået, er vi i hvert fald kommet ind på et spor til løsning af disse opgaver. Det har også været en fordel for os, at vi fra det nye svenske system om støtte til filmproduktionen har kunnet hente inspiration.

De ændringsforslag, som her er stillet, anbefaler jeg meget gerne. Jeg tror, at vi derigennem skaber både bedre vilkår for de danske biografer og — det tillægger jeg egentlig den største betydning — bedre vilkår for den danske filmproduktion. Jeg skal ikke gå i enkeltheder med disse ændringer, det er gjort tidligere.

Jeg tillægger det afgørende vægt, at man nu får mulighed for at tilrettelægge en bedre uddannelse af dem, der ønsker at arbejde

[Helge Larsen.]

med filmkunsten. Skulle vi komme dertil, at vi kunne få oprettet et filmakademi, eller hvad det nu skal være, på et senere tidspunkt, ser jeg det gerne. Jeg går ud fra, at der netop i de nu foreslåede bestemmelser er lagt et grundlag for en sådan videregående uddannelse. Bestemmelserne om lån og støtte til produktion af kortfilm, til præmiering af kvalitetsfilm og ydelse af garanti for udarbejdelse af manuskripter o. s. v. er alt sammen ting, som jeg tror vil være af den største værdi. Det er naturligvis også en selvfølge eller rimeligt, at der med indførelse af billetafgiften gives adgang til lån til bevillingshavere til modernisering af biografer. Jeg vil dog gerne dertil knytte den bemærkning for mit eget vedkommende, at for mig må det afgørende være, at det er filmkunsten, der først og fremmest skal støttes og hjælpes gennem disse foranstaltninger; det må dog være det centrale.

Så har der naturligvis også under debatten i dag været rejst et par andre spørgsmål, også spørgsmål, som har været drøftet under udvalgsarbejdet. Det ene er spørgsmålet om filmcensuren, som det ærede medlem frk. Helga Pedersen drog frem. Jeg er ganske enig i, at det er et spørgsmål, vi ikke kunne løse i dette udvalg; det hører vel strengt taget også ind under en anden lovgivning. Men når det ærede medlem frk. Helga Pedersen sagde, at der nok var grund til på ny at overveje filmcensuren hensigtsmæssighed, kan jeg være ganske enig heri. Jeg kan i og for sig føje til, at mine overvejelser i den retning må gå meget stærkt i retning af en fuldstændig ophævelse af filmcensuren, måske kombineret med en adgang til en pædagogisk og kunstnerisk vurdering af film, der er særlig velegnede for børn. Men skal vi have en kvalitetsbedømmelse, så ønsker jeg den altså overført til det positive, hvor man anbefaler film, som måtte være særlig velegnede for børn. Filmcensuren for voksne finder jeg det i øvrigt rimeligt at afskaffe. Vi erkender, at der er noget, som vi ikke har kunnet tage stilling til her, men som det vil være rimeligt at tage op senere.

Så er der spørgsmålet om bevillingssystemet. Jeg kan sige for mit eget og for mit partis vedkommende, at vi ikke har synderlig sympati for dette system; det har jeg givet udtryk for tidligere. Vi er i og for

sig også ganske klar over, at sådan som tiden og udviklingen har været, er der meget, der taler for at overveje en afskaffelse af bevillingssystemet. Jeg har ikke tænkt mig at gøre det ved denne lejlighed, og grunden dertil er, at det forekommer mig, at der endnu er mange uafklarede spørgsmål i denne forbindelse. Vi skal vel i og for sig også tage i betragtning, at med de meget vidtgående ændringer i biografløven, som her gennemføres, er der tale om ændringer af en meget betydelig rækkevidde, som det vil være rimeligt at afvente virkningerne af, før en endelig beslutning tages. Det afgørende for mig til ikke at tage stilling til bevillingssystemets afskaffelse i dag er den tendens til kapitalkoncentration, til dannelse af biografkæder, som vi kender fra udlandet, og hvis virkninger dér endnu ikke kan overskues, men som jeg meget gerne vil studere nøjere, før vi tager endelig beslutning om, hvorvidt vi skal videreføre bevillingssystemet eller ej. Det forekommer mig, at der i denne kapitalkoncentration og i biografkædesystemet kan ligge tendenser, som vil være særdeles uheldige ud fra et filmkunstnerisk synspunkt, men ligesom andre ordførere er jeg naturligvis villig til at drøfte dette spørgsmål på et senere tidspunkt og i hvert fald senest, når loven skal optages til revision.

Jeg skal med disse ord anbefale ændringsforslagene og lovforslaget.

Morten Lange: Jeg skal indlede med at bemærke, at det er min opfattelse, at dette lovforslag — der stadig væk noget misvisende hedder forslag til lov om biografer — nu efterhånden er ved at blive et rigtig godt lovforslag. Det har jo også været en langvarig proces. Det blev fremsat sidste år og genfremsat i år, og derefter måtte vi en omvej omkring en anden lov, før vi endelig langt om længe kunne nå frem til det, der sker i dag, til noget, som i hvert fald teoretisk er en andenbehandling.

Der har allerede været sagt en hel del om de meget betydningsfulde ændringsforslag, som er stillet til lovforslaget, og jeg skal kun sige et par ord om nogle af de mere principielle spørgsmål, som er blevet trukket ind i diskussionen; det er måske på sin plads at få holdt fast, at det ikke er alle spørgsmål, som modnes i en sådan takt, som man fra

[Morten Lange.]

venstres og de konservatives side prøver på at få os til at tro, men at det måske er en helt anden udvikling, der er undervejs.

Jeg tænker her på det såkaldte bevillings-system. Det er sikkert fuldstændig rigtigt, at den tid, hvor det var et enormt privilegium at få overladt en biograf, hvorigennem man havde sikret sig et passende udkomme, er for længst forbi. I dag er der nærmere en tendens til, at biografer nedlægges, og at der stilles langt større krav til den kunstneriske ledelse af en biograf, end der gjorde tidligere. Det er altså med andre ord blevet et privilegium, som for det første i mange tilfælde ikke er særlig lukrativt og for det andet kræver en betydelig indsats af den, der har det, hvis det ellers skal udvikle sig brugbart. Det tyder for mig på, at vi nærmer os en tid, hvor biografdrift i langt højere grad vil gå over til at blive et offentligt anliggende, vil gå over til at blive kommunernes affære, hvor kommunerne må søge frem til at ansætte dygtige biografledere, som kan tage det kunstneriske ansvar, og det må naturligvis være således, at de fra tid til anden kan komme til kommunen og sige: vi har kørt et godt program, I kan selv se listen; det har altså givet lidt underskud i år, men det håber vi, I kan stå model til. En sådan ordning ville svare meget bedre til den udvikling, der i al almindelighed er inden for den kultur, som biograferne også er udtryk for, og jeg har fornemmelsen af, at det er den vej, vi vil komme til at gå, en vej, ad hvilken vi jo allerede her i landet har taget en hel del skridt, medens man i Norge er gået betydelig længere. Det ville give mere frihed til den kunstneriske leder af biograferne, og det kan vi kun hilse med tilfredshed. Jeg tror, det er en sådan udvikling, vi står over for, snarere end ophævelse af bevillingssystemet.

Hvad angår filmcensuren, har den fra tid til anden været et vældigt emne for debat. Jeg har indtryk af, at filmcensuren ikke i øjeblikket er noget vældigt debateme, simpelt hen fordi de sakse, den er i besiddelse af, bruger den ikke så forfærdelig meget, og det gør heller ikke noget. Jeg er parat til på et senere tidspunkt at tage det spørgsmål op, men det forekommer mig, at filmcensuren gør ikke stor nytte; den gør til

gængæld heller ikke stor skade, og et organ, man kan sige sådan om, er der meget, der taler for at man godt kan afskaffe. Det kan vi se på en anden gang. Det er ganske rigtigt, som andre ærede ordførere har sagt, at der ikke er blevet gjort noget som helst ud af spørgsmålet om filmcensuren ved denne lejlighed.

Jeg sagde indledningsvis, at dette var efterhånden blevet et ganske godt lovfor-slag, og det er i virkeligheden noget, som rækker videre end lovtæksten, det rækker videre til, hvad loven stiller i udsigt. Der er et problem, som vi diskuterede, hvor vi må håbe på, at det, som der nu bliver skabt en ramme for i denne lov, også bliver til realiteter. Jeg tænker her først og fremmest på den uddannelse af filmfolk, som filmfonden giver anledning til at finansiere, men hvor det foreløbig er et relativt tomt løfte. Vi mangler stadig væk et filmakademi eller et film- og teaterakademi, men det er også ganske klart stillet i udsigt, at det bliver vi nødt til at få inden ret længe. I det hele taget er filmfondens anvendelse jo fordelt over en lang række opgaver, som hidtil har været uløst eller nærmest uløst, og der er ingen tvivl om, at kernen i hele lovforslaget er, at filmfonden er en meget smuk pendant til kunstfonden, som vi har haft til behandling i det høje ting for ganske nylig, og i virkeligheden må det vel siges, at symmetrien i de to sager er ret påfaldende.

Det har givet mig anledning til at spekulere over et par enkelte ting i lovforslaget, som det foreligger nu. Jeg har hæftet mig ved, at vi måske ikke har været helt omhyggelige i udrensningen af småsager, som måske burde være trængt ud af lovforslaget. Jeg kan ikke rigtig se det nyttige i at give ministeriet rådighed over forskellige fonde, som f. eks. filmfonden. Nu står det der, og det er ikke min mening at ville tage noget fra ministeriet, men det ville være en kønnere praksis, hvis de penge var regulære rådighedsbeløb bevilget på finansloven, og det ikke var noget, man scorede ved småindgreb i de forskellige fonde.

Men det er nu ikke så vigtigt. Der er et andet problem, hvor parallellen til kunstfonden i virkeligheden træder klarere frem, og hvor vi måske ikke har været konsekvente nok. Der er kommet en henvendelse fra filmproducenterne, hvor man fremhævede

[Morten Lange.]

nogle af de problemer, der kommer op i spørgsmålet om filmrådet, hvor vi har spørgsmålet om udpegningen af de medlemmer, som filmrådet skal bestå af. Der har vi en parallel til de særlige kulturministerielle triumvirater, som vi har dannet i kunstfonden, hvor disse er sikret en overordentlig stor frihed. Jeg er ikke i tvivl om, at den højtærede minister også har et håb om, at filmrådets folk skal have overordentlig stor frihed i deres skøn, og der er naturligvis heller intet i lovforslaget, der indskrænker det. Men der er dog en formulering, som vi måske skulle overveje igen, nemlig den meget stramme formulering, at disse mennesker én for én er udpeget som repræsentanter for en bestemt gruppe. Det er sådan en lidt streng form. Man kan næsten få fornemmelsen af, at inden man udtaler sig, bør man gå hjem til sit kollegium og spørge, om de nu også synes det er klogt, det man siger. Det er ikke lige nøjagtigt den stil, man har været inde på, når man skulle finde frem til en forsvarlig afgørelse af noget, som i vid udstrækning er kunstneriske anliggender. Måske vi skulle tænke lidt på at sætte et par ord i en ny bemærkning om betydningen af, at man er repræsentant for et eller andet. I alle tilfælde tror jeg nok, vi skulle prøve på at sammenholde de to love og se, om vi ikke kunne få lidt mere ensartethed i principperne med hensyn til de rådgivere og de forskellige råd, som ministeriet har nedsat med det formål at fastlægge detaljerne i vor kulturelle politik.

Som sagt: disse bemærkninger er kun kommet frem for at fremhæve, at det, vi har for os nu, er et lovforslag, som giver en udmærket ramme, som betyder, at dansk filmproduktion og dansk film kan få en væsentlig bedre placering i fremtiden. Det er ikke folketinget, det er ikke folketingets ærede medlemmer, som laver filmene, det er ikke os, der skal agere, det er ikke os, der skal producere manuskripterne, men vi har pligt til at sikre en fornuftig ramme omkring filmproduktionen i Danmark, og så vidt jeg kan se, er det det, der sker med denne lov. Jeg håber, at de, som skaber dansk film, vil tage det som en opfordring for fremtiden og vise, at når der bliver sat en rimelig ramme, kommer den gode produktion også, således at det ikke blot bliver

skal vi sige „Fregatten Margrethe“, eller hvad man nu ellers har haft sejlene over lærrederne, men noget, som virkelig bliver en kulturfaktor, som svarer til den baggrund, hvorpå dette lovforslag er blevet fremsat.

Rimstad: Jeg skal også ved denne behandling henvise til, hvad vort partis ordfører, fru Else Gregersen, sagde efter førstegangsfremsættelsen af dette lovforslag, og hvad jeg som mit partis ordfører sagde efter lovforslagets genfremsættelse. De begrundelser, vi dengang gav for, at vi ikke kunne støtte lovforslaget, må fortsat gælde; forslaget grundlag er efter vor opfattelse galt, fordi det stadig bygger på bevillingssystemet, som vi ønsker ophævet.

Jeg mener i øvrigt, at lovforslagets titel er vildledende; det burde have heddet forslag til lov om støtte til dansk filmproduktion og ikke forslag til lov om biografer; men også med henblik herpå må vi melde fra, for vi er af den opfattelse, at kultur kræver frihed for at kunne udvikle sig som en værdifuld faktor i en kulturnations liv, og vi ønsker på dette grundlag ikke statsstøtte til en filmproduktion, som efter vor opfattelse skal foregå på grundlag af det private initiativ og under privat ansvar, som er den bedste garant for, at det, der skabes, er i overensstemmelse med det, der gror og vokser i befolkningen. Det skulle jo nødigt gå sådan, at det, der produceres, har politisk slagside, fordi dets fremkomst skyldes en eller anden form for politisk økonomisk støtte.

Ministeren for kulturelle anliggender (Bomholt): Jeg takker de ærede ordførere for deres positive holdning til lovforslaget og for det meget omfattende og grundige udvalgsarbejde, der er udført.

Det er vel ikke rimeligt, at jeg giver en oversigt over de vigtigste nydannelser, da de forskellige medlemmer allerede har givet en meget omhyggelig redegørelse for disse nydannelser.

Forlystelsesaftigens bortfald har afgørende bidraget til den reform, der nu er nået. Forlystelsesaftigten afløses jo af en 15 pct.s billetafgift. Regnes der med en årlig bruttobilletindtægt på 120 mill. kr., betyder det en økonomisk lettelse på ca. 14 mill. kr., først og fremmest for bevil-

[Ministeren for kulturelle anliggender.]
lingshaverne, men også for producenter og udlejere.

Man har fra forskellig side rejst spørgsmålet om bevillingssystemet. De ærede medlemmer frk. Helga Pedersen og fru Hanne Budtz argumenterede for bevillingssystemets bortfald. Det ærede medlem hr. Niels Matthiasen fremførte argumenter for endnu en stund at beholde det, og jeg må være enig med det ærede medlem hr. Niels Matthiasen i de synspunkter, han fremførte. Personlig er jeg uden faner og uden fordom på dette område. Jeg finder ikke, at det er nogen munter beskæftigelse at have med disse bevillinger at gøre. Gid man dog i et ministerium kunne slippe for det, der havde med personsager at bestille, men det lader sig jo ikke gøre på alle områder i hvert fald.

Jeg må sige, at den usikkerhed, der har præget indstillingen hos de i filmproduktion, filmdistribution og filmfremførelse engagerede, også gælder for mit eget vedkommende. Jeg føler mig noget usikker over for virkningerne, da det jo her drejer sig om et meget vigtigt instrument, der både er af merkantil og af kunstnerisk karakter. Vi skulle gerne, når filmen er kunst, tilstræbe, at befolkningen landet over også får adgang til disse kulturværdier, får adgang til en alsidig kulturel orientering, og er det sikkert, at det sker, såfremt man fra visse kapitalkoncentrationers side sætter ind? Vi skulle da i hvert fald gerne kunne forme lovgivningen på en sådan måde, at vi forhindrer biografkæders opståen; biografkæder medfører jo meget let en kapitaldirigeret konformisme. Det kan være udmærket med konkurrence, men man skal jo passe på, at det ikke — sagt til det ærede medlem fru Hanne Budtz — bliver en konkurrence nedad i smag, og her kan der måske for visse biografer være en fristelse.

Jeg må være enig med det ærede medlem frk. Helga Pedersen i, at det er meget store ændringer, der nu gennemføres, og de kræver et stort arbejde, dersom de skal følges op i handling. Vi vil fra ministeriets side naturligvis gøre vort bedste her.

Det ærede medlem spurgte om filmcensuren. Sagen er henvist til et udvalg, der blev nedsat den 4. juli 1963 med professor Th. Sigsgaard som formand og en

række sagkyndige som medlemmer. Udvalget har hidtil afholdt 12 møder, meddeler justitsministeren, og til brug for drøftelserne i udvalget er der af en psykolog udarbejdet en oversigt over de foreliggende undersøgelser af filmens påvirkning af sit publikum, særlig blandt børn og unge. Det er udvalgets agt at afgive betænkning inden udgangen af finansåret 1964-65, og dermed stilles jo folketinget over for en afgørelse.

Med hensyn til kortfilmen kunne også jeg ønske, at den havde en repræsentant i rådet. Det kan imidlertid vanskeligt lade sig gøre efter det nu foreliggende skema, for der skal vel være en vis paritet mellem statsrepræsentanter og filmrepræsentanter. Men vi er fra ministeriets side villige til at udpege en repræsentant for kortfilmområdet. Vi skal jo i det hele taget tilstræbe udpegning af mennesker med virkelig sagkundskab, og her vil det være helt naturligt og rimeligt også at tage hensyn til kortfilmproduktionen.

Det ærede medlem hr. Helge Larsen understregede helt rigtigt, synes jeg, at det, det i første linje drejer sig om, er at skabe bedre vilkår for filmproduktionen, for selve filmkunsten. Det er nøglen til situationen.

Det ærede medlem hr. Morten Lange var inde på et par problemer vedrørende rådighedsbeløb og filmrådets sammensætning. Rådighedsbeløbet skal jo bl. a. afvikle de bevillinger, som hidtil har henstået, og som vedrører andre forhold end film. Det var meget tiltalende, hvis man kunne udpege fritstående repræsentanter til filmrådet, men vi har jo ikke her en konstruktion svarende til statens kunstfond, hvor et repræsentantskab udpeger 3 mands udvalgene. En sådan udpegende myndighed har vi ikke, og derfor må det vel være rimeligt at lade organisationerne foreslå medlemmer til et filmråd, idet vi gør dem omhyggeligt opmærksom på, hvad det er, vi ønsker af dette filmråd, og henstiller til dem, at de vælger mennesker, der just på god måde kan opfylde den opgave, som er henlagt til filmrådet.

Jeg tror ikke, der var andre, mere brændende problemer fremme i debatten. Jeg siger endnu en gang tak for den enstemmige tilslutning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, § 2, ændringsforslagene nr. 2 og 3, § 3, således ændret, §§ 4-10, ændringsforslag nr. 4, § 11, således ændret, § 12, ændringsforslag nr. 5, § 13, således ændret, ændringsforslag nr. 6, § 14, således ændret, ændringsforslag nr. 7, § 15, således ændret, § 16, ændringsforslag nr. 8 om en ændret affattelse af kapitel 4, hvorved §§ 17-19 erstattes af 2 nye paragraffer, §§ 17 og 18, og overskriften ændres, kapitel 4, således ændret, ændringsforslag nr. 9 om en ændret affattelse af kapitel 5, hvorved §§ 20-22 erstattes af 8 nye paragraffer, §§ 19-26, og overskriften ændres, kapitel 5, således ændret, ændringsforslag nr. 10 om en ændret affattelse af kapitel 6, hvorved §§ 23 og 24 erstattes af 3 nye paragraffer, §§ 27-29, og overskriften ændres, kapitel 6, således ændret, ændringsforslag nr. 11 om, at kapitel 7s overskrift ændres og bestemmelserne i lovforslagets oprindelige §§ 17, 18 og 19 indføjes i dette kapitel som §§ 30, 31 og 32 i stedet for lovforslagets §§ 25-29, kapitel 7, således ændret, ændringsforslag nr. 12 om tilføjelse af et nyt kapitel 8 med 6 nye paragraffer, §§ 33-38, og kapitel 8, således affattet, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om udbygning af motorvejen vest om København.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 109) findes i tidenden sp. 3717, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 749).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om visse hovedlandevejsanlæg i og ved København.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 114) findes i tidenden sp. 3718, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 749).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer og spørgsmålet om deres overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Horn: Jeg vil gerne anbefale de to lovforslag til vedtagelse. Der er jo fra udvalgets side enighed om at indstille, at de to forslag vedtages, som de er fremsat. Man vil af betænkningen se, at en kreds af industrifolk og erhvervsfolk har henvendt sig til udvalget angående den meget interessante opgave, som løses ude ved Avedøre Holme. Det er jo en fantastisk udvikling, der foregår dér; jeg forstår, at arealet omsættes langt, langt hurtigere end beregnet. Denne foranstaltning bidrager endvidere, så længe der er arealer nok, til at holde priserne på industrigrunde her i København nede. Endvidere åbnes der jo mulighed for at skabe flere af samme art. Det er et projekt, som man må have stor opmærksomhed henvendt på.

Der er i betænkningen gjort rede for, hvad erhvervene mener om dette forhold, og hvilke ønsker de har. I det samråd, som udvalget har haft med ministeren for offentlige arbejder, er der endvidere gjort rede for, at man mener at kunne opfylde de ønsker, industrikvarteret har, sådan som lovforslaget — altså det om udbygningen af motorvejen vest om København — er udformet. Udviklingen går jo hastigt i disse år, ikke mindst på trafikens og erhvervsudbygningens område, og derfor vil vi nok bede om imellem anden og tredje behandling at få lejlighed til at drøfte denne sag én gang til og indstille udvalgets medlemmer på det.

Man vil se, at udvalget har hæftet sig ved det parkeringsproblem, som vil opstå. Ja, vi har det jo allerede i København, men det bliver naturligvis — således som der også er peget på det i ministerens fremsættelsestale og i bemærkningerne — foretaget ved, at man skaber disse større ind-